

Хотюк О. Б.,

Національний університет «Острозька академія»

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНЕ ПОЛЕ ПОНЯТТЯ «НЕДУГА»

Мова членує світ, що існує у свідомості людини у вигляді системи понять. Мова формує світогляд людини. Лексичний склад – найбільш мінливий, нестійкий компонент мови. Він безпосередньо відображає життя народу й реагує на будь-які зміни в житті народу. Добре знати мову – означає вміло послуговуватися її багатством та з допомогою мови відкрити для себе неосяжний світ знань. У процесі вивчення мови велику роль відіграє знання семантики слова та сталих словосполучень.

Дослідження лексичного складу будь-якої мови є надзвичайно важливим. Тема семантичного поля продовжує бути актуальним, оскільки семантичні та структурно-семантичні зв'язки слів відображають актуальні для людини й соціуму зв'язки та відносини між предметами і явищами дійсності, її реальними й ідеальними об'єктами і, тим самим, передають особливості національного світосприйняття, даючи індивідууму моделі світобачення і світорозуміння. Семантичний аналіз лексики, що належить до певної тематичної групи (зокрема медичної) привертає увагу багатьох видатних мовознавців, таких як Л. А. Лисенка, А. О. Білецького, О. Д. Пономарева, М. М. Покровського, О. І. Смирницького, О. О. Потєбні В. В. Виноградова, І. Серезневського та інші [1: 243].

Зважаючи на те, що в останні десятиліття у мовознавстві набирають сили дослідження, які спрямовані на дослідження семантики слів, стало необхідним здійснити аналіз лексичних одиниць на позначення недуга.

Об'єктом дослідження є медична лексика, що використовується на позначення недуга, зафіксована у словниках англійської мови.

Предметом дослідження є семантичні та стилістичні властивості медичної лексики, зафіксованих у словниках англійської мови.

Метою публікації є встановити семантичні властивості лексичних одиниць зафіксованих у словниках англійської мови на позначення недуга шляхом визначення їх значень та їх групування.

Так, розглядаючи поняття недуга (*illness*), варто звернути увагу на те, що це поняття має низку синонімів, а саме: *sickness, ill health, trouble*. Абсолютним синонімом до поняття недуг (*illness*) є *sickness* [4: 773].

Для того щоб визначити семантику слова *недуга* звернемося до тлумачних словників. Так, словники Merriam-Webster's Online Dictionary та Oxford Advanced Learner's Dictionary подають наступні значення цього слова:

- 1) стан фізично чи психічно хворого;
- 2) вид та період хвороби [4: 773].

В англійській мові поняття недуга (*illness*) тісно пов'язане з поняттям *disease*, що у свою чергу має значення певної конкретної хвороби, що уражає певну частину тіла.

У межах лексико-семантичного поля недуга ми виділили 4 лексико-семантичні групи на основі виокремлених у різних словниках слів та виразів:

- 1) науки про хвороби: *pathology, etiology, nosology*;
- 2) стан: *delicacy, loss of health, invalidation, cachexy; cachexia, atrophy, marasmus; indigestion, dyspepsia; decay; decline, consumption, palsy, paralysis, prostration* [5: 303];
- 3) назви хвороб людини;
- 4) ветеринарія: *anthrax, bighead; blackleg, blackquarter; cattle plague, glanders, mange, scrapie, milk sickness; heartworm, feline leukemia, roundworms; quarter-evil, quarter-ill; rinderpest* [5: 302].

Досліджувана медична лексика складає основу сучасної медичної терміносистеми, що є однією з найдавніших професійних терміносистем, але залишається й до нині маловивченою на різних етапах розвитку англійської мови. Проаналізоване лексико-семантичне поле дає нам чіткіше уявлення про лексичні одиниці на позначення недуга. Можна зробити висновок, що лексична одиниця *недуга* є багатограним поняттям, що поділяється на 4 групи. Матеріали й результати дослідження можуть знайти застосування у сучасній англійській медицині, у вищих навчальних закладах. Результати аналізу семантичних структур розглянутих лексем можуть бути використані для укладання медичних словників англійської мови.

Список літератури:

1. Арнольд И.В. Лексико-семантическое поле в языке и тематическая сетка текста // Арнольд И.В. // Семантика. Стилистика. Интертекстуаль-

ность: Сб.ст. / Науч.ред. П.Е.Бухаркин. - СПб.: Изд-во С.-Петербур. ун-та, 1999. - С.250 - 259.

2. Апресян Ю. Д. Лексическая семантика: Синонимические средства языка. — М., 1974 – 381 с.

3. Будагов Р.А. Толковые словари в национальной культуре народов. – М.: МГУ, 1989. 151 с.

4. Oxford Advanced Learner’s Dictionary. – Oxford, 2005. – 1780 p.

5. Roger’s Thesaurus of English words and Phrases, London, 1994. – 997 p.

6. Wehmeier S. Oxford Advanced Learner’s Dictionary of Current English. – Oxford, 2003. – 1600 p.